Білик В.В., студентка
Овсієнко Л.О., к. філол. н., доцент
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ХУДОЖНЬОГО Й ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ

Художній переклад вважається основною частиною будь-якого національно-літературного процесу. І варто зазначити, що він зосереджується не на комунікативній, а на естетичній функції мови. Тому сучасні перекладачі прагнуть досягти балансу та відтворити текст мовою перекладу з єдністю змісту та форми без втрати культурних та етнічних елементів вихідного тексту. Художній переклад, який стає спільним твором принаймні двох авторів (автора оригіналу та автора перекладеного тексту), неминуче потребує лінгвістичної компетенції, мовної та культурної обізнаності, професіоналізму, новаторського підходу та винахідливості [1].

Тому цілком логічним є те, що перекладачі, які займаються художнім перекладом, часто стикаються з наступними проблемами:

- **Калька.** Робота з таким текстом завжди може бути суперечливою, бо хтось вважає за необхідне передавати синтаксичну та лексичну структуру, а інший вважає основою відтворення тексту мовою перекладу. Це означає, що людина, яка вважає себе перекладачем, повинна володіти певними характеристиками мрійника, винахідника і творця.
- **Переклад стійких виразів.** Тут головне – наявність великого словникового запасу і навіть словників. Вони мають бути різними, спеціалізованими, щоб бути корисними в художньому перекладі. Адже, на превеликий жаль, не існує двох різних мов, семантичні одиниці яких – морфеми, слова, стійкі речення – повністю збігаються в усіх своїх значеннях [3].
- **Переклад гумору.** Це досить складно, тому що лише фахівець може зберегти каламбури автора, зоряного знання мови тут дуже мало – потрібна майстерність. Іноді доводиться опускати той чи інший вислів і розфарбовувати інші слова, надолужувати це.
- **Збереження стилю та культурних особливостей.** Необхідно постійно розвиватися і знайомитися з часами і культурами різних епох, якщо в перекладі є певний часовий зв'язок.

Отже, актуальні проблеми перекладу пов'язані з наявністю в мові оригіналу великої кількості стійких ідіом, прислів'їв, приказок і афоризмів. Тому завдання перекладача полягає не тільки в тому, щоб перекласти текст близько до оригіналу, а й у тому, щоб перекласти вільно й естетично, враховуючи стиль автора. Не менш важливим є також відчувати текст та розуміти гру слів.

Галузевий переклад, на відміну від художнього, затребуваний не в одній конкретній сфері. Зазвичай такий переклад є необхідним для бізнесу, наукових досліджень, правової сфери, медицини та інших галузей. Тому такі тексти зазвичай займають найбільше часу для перекладу та вимагають особливої уваги від перекладача.

Зазвичай переклад за жанрово-стилістичною приналежність поділяють на:

- переклад суспільно-політичних текстів;
- переклад науково-технічних текстів;
- переклад офіційно-ділових текстів.

Галузеві тексти зазвичай мають лексичні, граматичні особливості, вони насичені термінами та спеціальною лексикою [2].

Серед граматичних проблем перекладу варто виокремити: часте вживання граматичних структур (наприклад, пасивні структури вживаються в рази частіше в науково-технічних текстах, ніж у художніх), прийменників, вживання скорочень, безособових форм дієслів тощо.

Серед лексичних проблем науково-технічного перекладу науковці виокремлюють: багатозначність слів (термінів) і добір відповідних слів із відповідного словника чи варіантів перекладу слів (термінів), характеристику вживання загальновживаної лексики в виробничих текстах, виявлення необхідних перекладацьких лексичних трансформацій, переклад об'єктних термінів, абревіатур і хибних друзів перекладача.

Проблеми перекладу термінології пов'язані з:

- неоднозначністю термінів;
- відсутністю перекладацьких відповідників щодо неологізмів;
- національною варіативністю термінів.

Для здійснення якісного перекладу галузевого тексту перекладач повинен хоча б частково орієнтуватися в тематиці текстів, використовувати у галузевих текстах терміни, затверджені у відповідних галузевих словниках.

Література:

1. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу / Т.Р Кияк. Вінниця : Нова книга, 2006. 240 с.
2. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник / І.В. Корунець Вінниця : Нова книга, 2008. 512 с.
3. Кур'янова М.А. Граматичні труднощі перекладу німецьких науково-технічних текстів українською мовою : автореф. дис. … канд. філ. наук. Київ, 2006. 16 с.